

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului

în cauza civilă

Anatolii Jurcov împotriva Ministerului Sănătății al Republicii Moldova,
intervenienți accesorii Administrația Națională a Penitenciarelor și Penitenciarul nr.
17 or. Rezina
(încasarea prejudiciului)

împotriva deciziei din 25 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

(Dosarul nr. 2ra-1106/24
NR. PIGD 2-21046820-01-2ra-03122024)

Interpretarea legii din decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție. Instanța de judecată trebuie să examineze cererea de chemare în judecată exact așa cum a fost formulată și față de pârâtul ales.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. S. Cușnir)
Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, A. Panov, O. Cojocară)

4 martie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de Anatolii Jurcov,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Munteanu,

Gheorghe Stratulat, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 31 martie 2021, Anatolie Jurcov (deținut în Instituția Penitenciară 17) a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Comisia Specializată cu privire la repararea prejudiciului.

2. În motivarea acțiunii a indicat că a fost *****.

3. Susține că conform Ordinului Ministerului Sănătății nr. 641 din 12 august 2016, acesta trebuia inclus în Programul de tratament *****, însă IP-16 „Pruncul” nu a executat acest ordin din motiv că au negat existența *****.

4. În urma analizelor repetate acesta iarăși a fost stabilit ***** și ulterior, diagnosticat și cu *****.

5. Anatolii Jurcov susține că medicii din IP-16 tergiversau expedierea dosarului comisiei specializate a Ministerului Sănătății. Dosarul a fost transmis la 10 noiembrie 2020 după adresarea fiicei reclamantului la Avocatul Poporului.

6. Reclamantul susține că pârâtul și IP-16 „Pruncul” intenționat îi provoacă daună sănătății, fiind încălcat art. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

7. Anatolii Jurcov solicită încasarea de la pârât a sumei de 10000 euro pentru provocarea daunei sănătății și tratamentul inuman și degradant a demnității umane, sumă necesară pentru terapia ***** și consultația medicilor specialiști.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

8. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 23 decembrie 2022, acțiunea privind repararea prejudiciului a fost respinsă ca neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

9. La 20 ianuarie 2023, Jurcov Anatolii a depus o cerere de apel împotriva hotărârii din 23 decembrie 2022 prin care a solicitat casarea acesteia și admiterea cerințelor apelantului Anatoli Jurcov către Ministerul Sănătății privind încasarea prejudiciului.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

10. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 iulie 2024 s-a admis apelul declarat de Anatolii Jurcov, a fost casată hotărârea din 23 decembrie 2022 și pronunțată o nouă hotărâre sub formă de încheiere prin care s-a încetat procesul la cererea de chemare în judecată depusă de Anatoli Jurcov către Ministerul Sănătății al RM, intervenienți accesorii Administrația Națională a Penitenciarelor și Penitenciarul nr. 17 or. Rezina, cu privire la încasarea prejudiciului, pe motiv că cauza nu urmează a fi judecată în procedură civilă.

11. În motivarea deciziei, instanța de apel a constatat că obiectul acțiunii depusă de Jurcov Anatolii către Ministerul Sănătății al RM, intervenienți accesorii Administrația Națională a Penitenciarelor și Penitenciarul nr. 17 or. Rezina, fiind repararea prejudiciului de 10 000 Euro pentru nesoluționarea corespunzătoare a pretențiilor, în partea ce țin de acordarea tratamentului antiviral.

12. Astfel, Curtea de Apel Chișinău a conchis că pretențiile înaintate de reclamant nu constituie obiectul unui litigiu civil și, respectiv, nu urmează a fi examinat în procedură civilă, fiind de competența instanței penale.

13. La caz, acțiunea este înaintată la data de 31 martie 2021, iar art.473¹ CPP (introdus prin Legea nr.163 din 20.07.2017, în vigoare din 20.12.2017), prevede expres că, „împotriva actelor organului care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate (închisoare, detențiune pe viață), condamnatul, precum și alte persoane ale căror drepturi și interese legitime au fost încălcate de aceste organe pot declara plângere judecătorului de instrucție din instanța în a cărei rază teritorială se află organul respectiv. Soluționarea plângerii împotriva actelor organului care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate are loc conform prevederilor art.471. Încheierea privind soluționarea plângerii poate fi atacată în conformitate cu prevederile art.472”

14. Astfel, din raționamentul logico-juridic al normei legale enunțate supra se desprinde concluzia certă că, toate plângerile depuse împotriva actelor/acțiunilor/inacțiunilor organului care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate se examinează de judecătorul de instrucție. O claritate în acest sens a fost făcută de legiuitor și prin Legea nr.272 din 29.11.2018 (în vigoare din 01.01.2019), prin care au fost introduse în Codul de procedură penală art. 473³ și art.473⁴, care prevăd că plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului și ale prevenitului se examinează de judecătorul de instrucție.

15. Respectiv, acțiunile organului care este responsabil de punerea în executare a hotărârii judecătorești de condamnare privativă de libertate nu constituie obiectul unor litigii civile de drept comun sau de altă natură și nu pot fi contestate în instanța de judecată prin intentarea acțiunii în procedură civilă.

16. În așa circumstanțe instanța de apel consideră că, procesul urmează a fi încetat în temeiul art.265 lit. a) CPC, care prevede că, instanța judecătorească dispune încetarea procesului în cazul în care cauza nu urmează a fi judecată în procedură civilă.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

17. La 29 octombrie 2024, Anatolii Jurcov a depus o cerere de recurs împotriva deciziei din 25 iulie 2024 în care a reiterat circumstanțele faptice indicate în cererea de chemare în judecată referitoare la deteriorarea stării sale de sănătate.

18. Recurentul consideră că a fost încălcată prevederea art. 5, 22, 33 din Codul de procedură civilă, indicând că niciunei persoane nu i se poate refuza în instanța judecătorească, iar instanța de judecată examinează toate litigiile civile. Anatoli Jurcov consideră că este dreptul său fundamental de a solicita protecția drepturilor sale în acele instanțe pe care le consideră cele mai eficiente.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

19. Art. 429 din Codul de procedură civilă:

„(1) Pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel.”

20. Art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”.

21. Art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

22. Art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța, după ce judecă recursul, este în drept: c) să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.”

23. Art. 5 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

(2) Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.”

24. Art. 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.”

25. Art. 32 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Nimeni nu poate fi lipsit, fără consimțământul său, de dreptul la judecarea cauzei sale de către o instanță sau de judecătorii în a căror competență cauza respectivă este dată prin lege, cu excepția cazurilor expres stabilite de prezentul cod.”

26. Art. 33 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanțele judecătorești judecă toate cauzele civile cu participarea persoanelor fizice, persoanelor juridice și autorităților publice privind apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime încălcate sau contestate, cauze pentru care legea nu prevede competența altor organe.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

27. Sub aspectul termenului de declarare a recursului, Completul de judecată menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 25 iulie 2024.

28. Totodată, la 24 septembrie 2024, în adresa participanților la proces a fost expediată decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 25 iulie 2024 (Vol. II, f.d. 86).

29. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursul declarat la 29 octombrie 2024 de către Jurcov Anatoli a fost declarat în termenul stabilit de art. 434 din Codul de procedură civilă.

30. Una din principalele problematici pe care o ridică recurentul se referă la faptul că instanța de judecată urma să examineze acțiunea sa civilă înaintată față de Ministerul Sănătății privind repararea prejudiciului, în modul formulat, în temeiul faptului că în sensul art. 5 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime și nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

31. Până a purcede la dezlegarea acestei problematice, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că potrivit art. 16 alin. (1) lit. g) din Codul civil, Apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial

32. Articolul 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

33. În sensul art. 33 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanțele judecătorești judecă toate cauzele civile cu participarea persoanelor fizice, persoanelor juridice și autorităților publice privind apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime încălcate sau contestate, cauze pentru care legea nu prevede competența altor organe.

34. În jurisprudența sa, Curtea Supremă de Justiție a subliniat că anume instanțele judecătorești califică raportul material litigios (*decizia nr. 2rac-32/23, §38*). Sarcina determinării raportului juridic dintre părți, care aparține instanței de judecată, nu poate fi îndeplinită formal. Aceasta necesită inclusiv o calificare concretă a raportului juridic dintre părți, determinarea limitelor drepturilor și obligațiilor lor în raport cu elementele aflate în litigiu (*decizia nr. 2rac-125/24, §51*).

35. Prin urmare, instanța de judecată și de apel trebuie să determine raportul material-litigios dintre părți întru constatarea corectă a specificului obiectului acțiunii civile și temeiului acesteia. Subsecvent identificării raporturilor dintre părți, instanța de judecată urmează să stabilească obiectul probațiunii în cauza dedusă judecării, circumstanță care presupune în sine conturarea faptelor juridice prin care se justifică pretențiile și obiecțiile părților și fără de care este imposibilă soluționarea justă a litigiului (*decizia nr. 2ra-422/24, §29*).

36. Conform art. 32 alin. (1) din Codul de procedură civilă, nimeni nu poate fi lipsit, fără consimțământul său, de dreptul la judecarea cauzei sale de către o instanță sau de judecătorii în a căror competență cauza respectivă este dată prin lege, cu excepția cazurilor expres stabilite de prezentul cod.

37. Cu titlu de principiu, art. 5 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime. Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

38. Respectând principiile dreptului procesual civil, instanței de apel îi revine o deosebită atenție de a determina toate componentele acțiunii civile, și în special obiectul acțiunii civile și temeiurile acesteia. Obiectul acțiunii civile îl formează

pretențiile reclamantului față de pârât, adresate instanței de judecată în scopul apărării propriilor drepturi și care reies din raportul material-litigios și în privința cărora instanța de judecată urmează să se expună prin hotărâre (*decizia nr. 2ra-508/24, §49*).

39. Accesul liber la justiție constituie un principiu fundamental al organizării oricărui sistem democratic, astfel încât are semnificații deosebite și pentru dreptul procesual. Facilitatea oricărei persoane de a introduce, după libera sa apreciere, o acțiune în justiție, implicând astfel obligația corelativă a statului ca prin instanța competentă să soluționeze aceste acțiuni reprezintă, practic, liberul acces al persoanei la justiție.

40. Prevederile art. 471, 473³, 473⁴ din Codul de procedură penală, la care a făcut trimitere instanța de apel în decizia contestată, prevăd mecanisme de apărare a deținutului împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului, împotriva actelor organului care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate, deci a unor chestiuni privind punerea în executare a hotărârilor judecătorești.

41. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție observă că obiectul acțiunii formulate de către Anatoli Jurcov este repararea prejudiciului. Acțiunea este formulată împotriva Ministerului Sănătății.

42. În esență, principiul liberului acces la justiție se exprimă prin posibilitatea depunerii oricărei cereri a cărei rezolvare este de competența instanțelor judecătorești. Caracterul legitim sau nelegitim al pretențiilor formulate în justiție este rezultatul judecării cauzei și se constată prin hotărâre judecătorească. Refuzul judecătorului de a reține spre examinare o cauză din motiv de inexistență, imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației constituie o denegare de dreptate.

43. Prevederile art. 471, 473³, 473⁴ din Codul de procedură penală la care a făcut trimitere instanța de apel nu înlocuiesc acțiunea civilă de reparare a prejudiciului formulată împotriva Ministerului Sănătății, chiar dacă se susține că prejudiciul derivă din încălcarea art. 2 și 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

44. A determina reclamantul să facă uz de prevederile art. 471, 473³, 473⁴ din Codul de procedură penală înseamnă a substitui reclamantul în metoda, modalitatea și mijloacele procedurale de apărare și a nu examina cererea exact așa cum a fost formulată și față de pârâtul ales, ceea ce este inadmisibil.

45. În jurisprudența sa, în fața Curții Supreme de Justiție s-a ridicat problema posibilității formulării de către un reclamant a unei pretenții cuantificate de reparare a prejudiciului de la un minister, în situația în care instanța de apel a încetat procesul civil pe motiv că incidente ar fi prevederile art. 471, 473³, 473⁴ din Codul de procedură penală (*decizia nr. 2ra-246/24*).

46. În astfel de situații, decizia instanței de apel de încetare a procesului civil pe motiv că acțiunea nu se judecă în procedură civilă nu poate fi menținută, cauza urmând a fi transmisă spre rejudecare în modul formulat de reclamant.

47. Având în vedere cele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că interpretarea legii din decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție.

48. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia Curții de Apel Chișinău este pasibilă de casare, cu trimiterea spre rejudecare a cauzei în alt complet de judecată.

49. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 442, art. 444, art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de Anatolii Jurcov.

Casează decizia Curții de Apel Chișinău din 25 iulie 2024 în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă Anatolii Jurcov împotriva Ministerului Sănătății al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Administrația Națională a Penitenciarelor și Penitenciarul nr. 17 or. Rezina, cu privire la încasarea prejudiciului și transmite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Centru în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat